

Stockholm den 3 juni 2016

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

KLYS synpunkter över betänkandet SOU 2016:7 Integritet och straffskydd

Presentation

KLYS - Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – företräder cirka 30.000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige såsom författare, musikskapare, bildkonstnärer, dramatiker, regissörer, musiker, journalister, skådespelare, filmare och dansare. KLYS utgörs av 14 medlemsorganisationer, som inom ramen för KLYS samarbetar i frågor av gemensamt intresse, t ex upphovsrätt, arbetsmarknad, yttrandefrihet och kulturell mångfald i media.

Inledning

Inom alla konstnärliga yrkesgrupper förekommer hot, trakasserier och våld i varierande utsträckning som en följd av att enskilda kulturskapare använder sin yttrandefrihet i sin yrkesverksamhet. Det är en allvarlig situation och en oroande utveckling, som på olika sätt riskerar att begränsa den konstnärliga friheten.

Denna bild bekräftas också i den nyligen utförda undersökningen av Myndigheten för Kulturanalys *Hotad kultur? Om hot trakasserier och våld mot konstnärer och författare i Sverige Rapport 2016:3*, som har genomförts i samarbete med KLYS medlemsorganisationer KRO/KIF och Sveriges Författarförbund. I undersökningen framgår att så många som var tredje författare och konstnär någon gång har utsatts för hot trakasserier, stöld, våld eller skadegörelse, som har varit kopplad till deras yrkesutövning. Var sjätte tillfrågad har dessutom bara under de senaste tolv månaderna utsatts vid minst ett tillfälle.

Den tekniska utvecklingen har förenklats möjligheterna till kommunikation oerhört och underlättat möjligheten att begå denna typ av gärningar. Därför är det inte förvånande att den vanligaste formen av gärning gentemot kulturskapare är hot via sociala medier och andra digitala kanaler.

KLYS välkomnar därför att regeringen har tagit initiativ till en bred översyn av det straffrättsliga skyddet för enskildas personliga integritet, särskilt när det gäller hot och andra kränkningar.

KLYS om utredningens förslag

KLYS tillstyrker utredningens huvudförslag om att ett nytt brott om "olaga integritetsintrång" införs i Brottsbalken, som vi menar kan vara ett effektivt sätt att motverka hat och hot mot bl a yrkesverksamma kulturskapare i sociala medier. Vi är dock bekymrade över att det i sig goda

förslaget, som ska gälla utanför TF/YGL-området kan spilla över på områden som är skyddade av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Konsekvenserna har inte utretts tillräckligt.

Vi delar utredningens slutsats om att brotten mot frihet och frid, framför allt olaga hot, förtal och förolämpning bör moderniseras och i vissa fall utvidgas till att omfatta andra gärningar än idag.

När det gäller utredningens uppfattning om att en sådan utvidgning inte i någon nämnvärd utsträckning kommer att påverka straffskipningen av samma brott i TF och YGL, är dock KLYS av annan åsikt. Vi menar att förslaget kommer att påverka även grundlagsskyddade medier i en omfattning som inte överensstämmer med utredningens direktiv, och att konsekvenserna av den inverkan inte har utretts tillräckligt av utredningen.

Vidare förordar KLYS en översyn av lagstiftningen kring brott mot medborgerlig frihet.

I övrigt vill KLYS hänvisa till våra medlemmars (SJF, Fotografernas förbund och KRO/KIF) yttranden över förslagen i denna utredning, där ovanstående synpunkter utvecklas.

Avslutning

När det gäller det fortsatta arbetet med att upprätthålla konstnärlig frihet och yttrandefrihet vill vi lyfta fram Kulturanalysmyndighetens bedömning att fler aktörer måste samverka: medieföretag, myndigheter, rättskedjan och leverantörer, som tillhandahåller sociala forum på nätet.

För KLYS

Ulrica Källén

Verksamhetsledare